

Leder

Den 14. marts næste år vil Karl Marx have været død i 100 år. Efter vedholdende forlydender har den herskende marxisme overalt i verden tænkt sig at mindes dagen ved udgivelse af mindeskrifter, tekstudvalg og lovtaler over marxismens grundlægger. Også det hjemlige Selskab til Forskning i Arbejderbevægelsens Historie kommer med et bidrag.

Kurasje har naturligvis også tænkt sig at blande sig – ikke i det noget nekrofile og museale kor, men med nogle undersøgelser over marxismens grundlæggelse. Og her er Marx' hundrede år i Londons jord kun den umiddelbare anledning til at komme jubelkoret i forkøbet med konstateringen af, at marxismen ikke er grundlagt af Marx og er langt mere end 100 år gammel. En egentlig og seriøs undersøgelse af marxismens grundlæggelse og udbredelse kan ikke begrænses til en statusopgørelse hvert kvarte, halve eller hele århundrede, men må være et kontinuert arbejde med en kritisk teoridiskussion. Vi har i dette nummer valgt at tage et særligt problem op, nemlig en diskussion af den betydning som Friedrich Engels, popularisatoren, politikeren, arvegodsforvalteren, krigskammeraten o.s.v., må tillægges for marxismens udvikling.

For så vidt har Kurasje allerede for mere end et år siden taget fat på festlighederne. I nr. 27/28 bragte vi en artikel af Backhaus om forholdet mellem det logiske og det historiske, som bl.a. indeholdt en diskussion af forholdet mellem Marx' og Engels' forståelse af kritikken af den politiske økonomi. Igennem hele vores udgivelseshistorie har vi forsøgt at udvikle en marxismekonception, som i sig selv var et opgør med den herskende marxisme og derfor implicit med dens grundlægger. Nu er den konkrete anledning kommet til at eksplicitere kritikken.

Denne kritik er ikke overstået med et par artikler. Den er et integreret led i en kritisk teoretisk udvikling. De to artikler, vi her bringer, er derfor – naturligvis – heller ikke ment som et endegyldigt svar på de problemer, som samarbejdet mellem Marx og Engels rejser. Dertil er de på visse punkter for kortfattede og måske også for lidt problemformulerende. *Carvers* minutiøse redegørelse mangler i sin historiografiske form en tilstrækkelig analyse af Marx' teoretiske position – og er for ukritisk i forhold til Marx' politiske og teoretiske ansvar for Marxismens – den socialistiske verdensanskuelses – opståen. Og *Vesters* fremstilling er på sin side for skitseagtig, især i dens kritiske fremstilling af Marx' teoretiske udvikling og dermed hans »evolutionismes« eller »produktivkraftoptimismes« medansvar for Engels' arbejder. (Prøv f.eks. at se H.J. Schanz' inspirerende diskussion i »Fragment omkring

en civilisationskritik og socialisme«, Modtryk 1982, for en mere nuanceret og dybtgående diskussion af problemet, end den Vester lægger frem).

De to artikler tematiserer imidlertid nogle politisk og teoretisk sprængfarlige og frugtbare undersøgelsesfelter – og opsummerer nogle evidente kendsgerninger, om marxismens grundlæggelse, som er nok så vigtige i det kommende jubelår. – I de kommende numre vil vi fortsætte denne diskussion af forholdet mellem den marxske teori og marxismen for at forhindre, at den vulgære marxisme skal få fred til at lade den døde ride vore bevidsthed som en mare.

I artiklen *Maskinstorm* tages udgangspunktet i den næsten enstemmige negative vurdering dette historiske fænomen har haft og har i den socialistiske arbejderbevægelses udvikling. Det diskuteres dels hvad klassikerne har at sige, og dels hvorfor fagbevægelsen føler sig nødsaget til at bedyre sin modstand mod enhver nutidig tendens til kamp mod maskinerne. Og i denne sammenhæng tager forfatterne fat på forholdet mellem teknologi og kapitalisme.

Heiner Stücks artikel *Taylorisme og reel subsumtion* er dels en kritisk gennemgang af Mendners bog »Teknologisk udvikling i den kapitalistiske arbejdsproces«, som har været grundlæggende for den marxistiske diskussion af teknologiudviklingen. Men artiklen er samtidig en metodisk kritik af den umiddelbare anvendelse af de marxske kategorier i en realanalyse af teknologien. Det er igen forholdet mellem det logiske og det historiske, der tematiseres.

I sektionen med kommentarer og anmeldelser fortsættes diskussion af teknologitemaet.

Temaet for det næste nummer af Kurasje, nr. 32, er en kritik af statskapitalismen, den såkaldte virkeliggjorte socialisme.